

'Myndighedsbetjening er ikke'

Traditionel uni-forskning og myndighedsbetjening er fortsat to forskellige kulturer, og 'politisering' håndteres i relationen til interessenterne, forklarer institutlederen for AU-forskerne, som lavede kontroversiel Baseline-rapport.

I BERLINGSKE-søndag optrådte AU-professor Jørgen E. Olesen sammen med andre forskere med en hård kritik af miljøministerens filerier med miljødata bag Landbrugspakken. De kaldte ministeriets brug af forskningsbaseret viden for urigtigt og misvisende, vildledning, forskønnelse, misinformation og kreativ bogføring m.m. Og det fremgik af artiklen, at forskerne – i modsætning til ministeren – mener, at Landbrugspakken vil føre til alvorlige miljøpåvirkninger og skader 2016-17-18.

Men to dage efter bakkede professor Olesen ud af kritikken: "Der er tale om småting og en storm i et glas vand i en debat, der er løbet helt af sporet", sagde han. Han bekræftede dog – som sine forskerkolleger – at Landbrugspakken vil føre til mere forurening de næste år. Han bagatelliserede, at der vil komme alvorlige miljøpåvirkninger: "Den er så lille, at det er der ingen, der vil kunne måle ude i vandmiljøet på noget tidspunkt".

Institutlederen: 'Jørgen, du har stort ansvar

Professoren stod dog ved sin metodiske kritik af miljøministerens beslutningsgrundlag. Men han mener, at hans forskerkolleger overdriver de negative konsekvenser ved kvælstofudledningen – og at minister Eva Kjer Hansen har "kommunikeret" dårligt om miljødata.

Da FORSKERforum så spurgte professoren, om han var blevet presset af Venstre, af landbrugslobbyisterne i SEGES eller af sin institutleder, svarede han:

"Jeg har ikke talt med Venstre. Jeg har talt med SEGES siden i søndags, men ikke om denne sag. Jeg har også talt med min leder på AU, som sagde: 'Jørgen, du har et stort ansvar for, hvad du siger'. Og det fik mig til at reflektere over debatten om Landbrugspakken. Og jeg kom frem til, at jeg er tillagt en kritik, som jeg ikke kan stå inde for".

Institutlederen: 'Jørgen, husk detaljerne og du er del af et hold

Men hvad blev der egentlig sagt ved det møde, dagen efter at Jørgen E. Olesen havde været ude med kritik i BERLINGSKE?

Havde institutleder Erik Steen Kristensen en kammeratlig samtale med sin underordnede, hvor professoren fik at vide, at det nok var en god ide at neddæmpe kritikken af Landbrugspakken, fordi AU risikerer at miste 121 mio. i myndighedsbetjening, når man siger ministerens planer imod?

"Jeg er uenig i den udlægning, at Jørgen E. Olesen bakkede ud, for han siger bare, hvad han hele tiden har sagt, så han sagde ikke noget om 'alvorlige konsekvenser for miljøet'. Sådan er det ofte med pressen; hvor nuancerne ikke kommer med", svarer han.

"Jeg dikterede ham ikke, hvad han skal sige i medierne. På mødet sagde jeg, at jeg bakker ham op i at han formidler og går ind i debatter om vores forskning. Og så siger jeg – i forlængelse af en workshop ugen før – at når han udtaler sig, gerne må huske at han er en del af et hold, herunder at det er vigtigt at den her sag også formidles med nuancer og i et bredere perspektiv", forklarer institutlederen.

På Agroøkologi-instituttet er der 550 seniorforskere / lektorer / professorer, som arbejder med 'myndighedsbetjening', heraf ca. 20 som i mere eller mindre grad arbejder med kvælstof i relation til plante-produktion og miljø.

Men hvad ville institutlederen i øvrigt sige til, hvis Jørgen E. Olesen – som de andre kritiske forskere – fastholdt, at Landbrugspakken har alvorlige miljøkonsekvenser?

"Jeg vil bakke op om Jørgen E. Olesens udtalelser, spørge ind til dem og de underliggende argumenter, og jeg henholder mig i øvrigt til, hvad han faktisk har sagt".

To kulturer: Sektorforskning får pålagt tema

Institutlederen mener også, at hans institut – dannet efter fusionen med 'sektorforskningen' fra DMU og DJF i 2007 – har en særlig opgave:

"Vores institut for Agroøkologi har en strategi og en kontrakt om myndighedsbetjening med Miljøministeriet, hvoraf det bl.a. fremgår, at vi skal arbejde med 'målrettet regulering'. Vi fortolker den sådan, at vi skal arbejde med den problematik, der handler om, hvordan man kan

“

Her kan emnet ikke vælges frit, for det er på forhånd defineret af politikere, myndigheder eller andre. Derimod har vi frihed til at vælge de rigtige forskningsmetoder

Erik Steen Kristensen

maximere produktionen for landbruget og minimere miljøbelastningen. Det mener jeg er fornuftigt, fordi den nuværende metode regulerer på indsatsen af kvælstof er generel og rammer skævt. Det rigtige er at regulere på tabet af kvælstof, som netop er Landbrugspakkens intention", forklarer han.

Og det er en misforståelse, når FORSKERforums spørgsmål er stillet som om, myndighedsbetjening fungerer ud fra de samme præmisser som traditionel 'uafhængig' universitetsforskning:

"Det er to kulturer, som godt nok tilnærmer sig, men hvor 'sektorforskningen' har afsat i myndighedsbetjening og relevans. Den forskning er ikke 'uafhængig'. Her kan emnet ikke vælges frit, for det er på forhånd defineret af politikere, myndigheder eller andre. Derimod har vi frihed til at vælge de rigtige forskningsmetoder og sikre en tilstrækkelig dybde og bredde i forskningen, at relevansen i sammenhængen er afgørende vigtig".

Men når instituttet arbejder med 'målrettet regulering', så betyder det vel en politisk bundne præmisser – bestillingsforskning?

"Vi arbejder helhedsorienteret med systemisk forskning, og vi får et forskningstema, ja. I praksis handler det meget om, hvordan vi håndterer relationen til interessenterne i det konkrete projekt. Og i den sammenhæng er det meget magtpåliggende at slå fast, at vi arbejder efter armslængde-princippet, hvor temavalg ikke er vores, men hvor metoder og teorier er vores suveræne område, som vi ikke kan dikteres på".